

Çölyak Hastalığı

Nedir?

Biolab Laboratuvarlar Grubu

www.biolabltd.com.tr

Çölyak, genetik yatkınlığı olan kişilerde gluten içeren yiyeceklere maruz kalınması sonucu bağışıklık sisteminin ortaya çıkan cevabı ile meydana gelen, sıklıkla bağırsak bozuklukları ile kendini gösteren ancak tüm vücudumuzu etkileyebilen sistemik bir hastalıktır. **Çölyak Hastaları** glutenli yiyecekler tükettiklerinde bağırsak mukozasında oluşan reaksiyon nedeniyle villus çıkıntıları ve kıvrımları tahrip olarak azalır ve küçülürler. Böylece bağırsak yüzölçümü gittikçe azalır ve alınan gıdalar emilemez hale gelir. Sonuçta beslenme yetersizliği, arkasından da hastalık belirtileri ortaya çıkar. Buğday, Arpa, Çavdar ve Yulaf gibi tahıllar GLUTEN içerir. Çölyak hastalığı genellikle ishal, karın ağrısı gibi bağırsak yakınmaları ile kendini göstermektedir.

Çölyak belirtileri şu şekilde özetlenebilir:

- Geçmeyen veya sık sık tekrarlayan ishal atakları
- Emilim bozukluğu (malabsorbsiyon), karın ağrısı, aşırı şişkinlik (distansiyon)
- Bulantı/Kusma
- Kilo kaybı
- Kansızlık (ilaç tedavisine rağmen geçmeyen demir eksikliği anemisi)
- Gelişme geriliği
- Gecikmiş puberte, infertilite
- Dermatitis herpetiformis (geçmeyen, kaşıntılı cilt yaraları)
- Kronik yorgunluk
- Romatizmal hastalıklar
- Artrit
- Vitamin eksiklikleri
- Osteoporoz
- Nedeni bilinmeyen karaciğer hastalıkları ve enzim (ALT, AST, GGT, ALP)

yüksekliği

- Pankreatit
- Sık tekrarlayan dış çürükleri
- Kas güçsüzlüğü ve kramplar
- Çeşitli tiroid bezi hastalıkları
- Migren, migren tipi baş ağrıları
- Dikkat eksikliği
- Periferik nöropati (periferik sinir iltihabı)
- Epilepsi
- Serebellar ataksi
- Depresyon, anksiyete

Kimlere test yapılmalıdır?

Yukarıda saydığımız belirtiler gözlenen kişilerde başka bir sebep bulunamamışsa mutlaka çölyak hastalığı için testler yapılmalıdır. Ayrıca yüksek riskli grup olarak kabul edilen ve çölyak hastalığının normal topluma göre daha sık gözleendiği kişilerde de testlerin yapılmasında yarar vardır:

Çölyak tanısı konmuş hastaların birinci derece akrabaları

Otoimmün tiroidit tanısı almış hastalar

Tip 1 diyabet tanısı almış hastalar

Down sendromu, Turner sendromu gibi genetik hastalığı olanlar

İmmünglobulin A (IgA) eksikliği olan hastalar

Çölyak Hastalığı tanısı kesin olmalıdır! Çünkü bir ömür boyu devam edecek bir hastalıktır ve tedavisi de yaşam boyudur.

Tanıda:

- Serolojik testler
- Doku transglutaminaz antikorları (Anti-dTG) IgA/IgG
- Anti-deamine gliadin peptid (DGP) IgA/IgG
- Endomisyum antikor (EMA) IgA
- Genetik test (HLADQ2/8)
- Biyopsi kullanılmaktadır.

Şu anda kabul edilen, serolojik testler negatif ise bu hastalığın olmadığıdır. Serolojik testlerden biri dahi pozitif çıkarsa diğer testlerle tanıdan emin olmak gerekir.